

VJEŽBA: KNJIŽEVNI POJMOVI

1. Dopuni rečenice odgovarajućim riječima.

Sedmerostih je vrsta _____, a sedmerac vrsta _____.

Drugi je naziv za sedmerostih _____.

Oktava je drugi naziv za _____, a decima za _____.

2. Odredi vrste rime u navedenim kriticama i napiši njihov obrazac.

a)

Ljerko, srce moje, ti si lutka mala,
Pa ne slutiš smisla žalosnih soneta;
Kesteni pred kućom duhu tvom su meta.
Još je deset karnevala do tvog bala.

(Antun Gustav Matoš: *Djevojčici umjesto igračke*)

→ vrsta rime: _____, obrazac: _____

b)

O ponoći, kad crne ruže snijevahu
Uz hihot zvijezda u šedrvana pjenu,
U gradu, kad me svi ismijevahu,
O zlatnoj sjeni snatirih, o dragoj ženi.

(Antun Gustav Matoš: *Mističan sonet*)

→ vrsta rime: _____, obrazac: _____

c)

Neki conte, inače i knez
Ostade u špagu bez penez,
Pa je conte uzo mali conto,
Hoću reći nekakav aconto,
Pošavši na bliz i dalek put:
Dragi Kneže, želim srećan put!

(Antun Gustav Matoš: *Balada o suncokretu*)

→ vrsta rime: _____, obrazac: _____

3. Označi jesu li navedene tvrdnje točne ili netočne.

a) Metafora je skraćena usporedba.	TOČNO	NETOČNO
b) Onomatopeja je ponavljanje istih samoglasnika.	TOČNO	NETOČNO
c) Balada najčešće govori o proslavama sretnih događaja.	TOČNO	NETOČNO
d) Psihološka karakterizacija kazuje nam kako se neki lik osjeća.	TOČNO	NETOČNO
e) Gradacija je postupno pojačavanje ili slabljenje početne predodžbe.	TOČNO	NETOČNO
f) Didaskalija je drugi naziv za monolog.	TOČNO	NETOČNO

4. Navedi o kojoj je pripovjednoj tehnici riječ u sljedećim primjerima. Navedi autora djela iz kojeg su navedeni primjeri preuzeti.

a) „Premda je odmakao gotovo pet milja od grada, sve do podneva naizmjenice je trčao i skrivao se iza grmlja bojeći se da ga ne progone i ne uhvate.“

- **pripovjedna tehnika:** _____

b) „Zdravo, dečko! Koji ti je vrag?“ reče taj čudni mladi gospodin Oliveru.

„Strašno sam gladan i umoran“, odgovori mu Oliver, sa suzama u očima.

- **pripovjedna tehnika:** _____

c) „Imao je prćast nos, nisko čelo i prilično prostačko lice, a prljavijeg malca od njega bilo bi teško i zamisliti.“

- **pripovjedna tehnika:** _____

d) **Autor** djela iz kojeg su preuzete rečenice zove se _____.

5. Poveži pojmove iz prvog i drugog stupca prema zadanom primjeru.

POJAM

DEFINICIJA

1. personifikacija	a) stilska figura temeljena na pretjerivanju, preuveličavanju	1. d)
2. retrospekcija	b) pjesma od dva katrena i dvije tercine	
3. refleksivna pjesma	c) pjesma o društvenim problemima, siromaštvu, neravnopravnosti	
4. kronološki slijed	d) davanje ljudskih osobina neživim bićima	
5. hiperbola	e) pripovjedni postupac u kojemu se iznose događaji iz prošlosti	
6. sonet	f) vrsta pjesme u kojoj se iznose razmišljanja o smislu postojanja	
7. socijalna pripovijetka	g) pripovijedanje događaja redom kako su se zbivali	

6. Dopuni.

a) Biografija je pisana u _____ licu, a autobiografija u _____ licu.

b) U biografiji koju smo čitali na satu naziva *Put u Međuzemlje* govori se o životu poznatog pisca fantastičnih romana kojemu je prezime _____.

c) U autobiografiji koju smo čitali pripovjedač uvrijedi svoju strinu uspoređujući je s matematičkim pojmom _____.

d) Mit i legenda razlikuju se po tome što su likovi u _____ izmišljeni, najčešće (grčki ili rimski) bogovi, a likovi u _____ su stvarne povijesne ličnosti.